

Ukwhakana ubuvyeyi

Niwandike n'imashini canke wandike mundome nkuru ziboneka.

<i>Umwana</i>	1. Izina ry'umwana (Iritazirano, Irindi zina, Izina ry'Ikirundi, Izina ry'inyongera)	2. Igenekerezo y'amavuko (ukwezi/umusi/umwaka)
	3. Igisagara, Intara hamwe n'Igihugu yavukiyemwo	
<i>Amajambo Umuvyeyi Ivuka</i>	4. Izina umuvyeyi asanzwe yitwa kandi ryemewe n'amategeko (Iritazirano, irindi zina, Izina ry'Ikirundi, Izina ry'inyongera)	5. Inomero yo kwitegekaniriza kazozia
	6. Igenekerezo y'amavuko (ukwezi/umusi/umwaka)	7. Aho yavukiye (Igihugu, Akarere, canke Ikindi gihugu)
	8. Aho aba (Ibarabara hamwe n'inomero, Igisagara, Igihugu, Agasandugu k'amakete)	
<i>Amajambo Umuvyeyi Inkamoko Bivugwa canke Amajambo Umuvyeyi abantu bibaza</i>	Niwuzuze uru rupapuro maze urushikirize ibiro bibika impapuro ndangamuntu mu gisata kijejwe amagara y'abantu i Vermont hamwe na uru papuro rwo kwemera k'ubushake Ubuvyeyi (VAP) kugira ngo ukurweko uburenganzira hamwe n'ivyo usabwa gukora nk'umuvyeyi w'umwana avugwa aho hejuru. Ururupapuro rukuraho kandi rugasubirira uwahora ari umuvyeyi canke umuvyeyi avugwa ko ko yoba ariwe yakomotseko hakurikjwe (VAP).	
	9. Inomero yo gutegekaniriza kazozia yemewe n'amategeko y'Umuvyeyi Yiyumvirwa canke Umuvyeyi aviyemererera Izina (Iritazirano, Irindi zina, Izina ry'Ikirundi, Izina ry'inyongera)	10. Inomero yo kwitegekaniriza
	11. Igenekerezo y'amavuko (ukwezi/umusi/umwaka)	12. Aho yavukiye (Igihugu, Akarere, canke ikindi gihugu)
	13. Aho aba (Ibarabara hamwe n'inomero, Igisagara, Igihugu, Agasandugu k'amakete)	
	yo KwiHakana	
<i>Indome zitangura amazina yiwe</i>	Indome zitangura amazina yiwe	Umuvyeyi yitezwe canke avugwa ko ari umuvyeyi hasuzumwe inkamoko abwirizwa gushira indome zitangura amazina yiwe ku rupapuro ruriko ivyo vyoseyavuze muguhakana ubuvyeyi Kugira ivyo yavuze vyemerwe.
		Nasomye kandi natahuye ivyo gukwirikizwaa yatanzwe hamwe n'ingaruka imbere y'amategeko ku burenganzira n'amabanga bikurikirana no kuba nateye umukono kuri ukwo guhakana
		Ndatahura ko mfise uburenganzira bwo kuganira n'umushingwamanza imbere yo gutera umukono.

Amajambo yo Kwihekana (birabandanya)		
<i>Amajambo Umuvyeyi Inkomo Bivugwa canke Amajambo Umuvyeyi abantu bibaza</i>	Ndazi ko uku kwihekana, hamwe n'ukwemerwa ubuvyeyi n'amategeko k'Ubushake Ubuvyeyi, bisigura kwaka ubuvyeyi uwahora yitwa umuvyeyi canke umuvyeyi avugwa ko ari ariwe akomokako kandi yakuweko uburenganzira bwose hamwe n'amabanga y'umuvyeyi.	
	Ndemeza ko ntemeye amabanga ajanye n'ubuvyeyi canke ntemerwa nk'umuvyeyi w'uwo Umwana.	
	Ndatahura ko nshobora guhagarika uku kwihekana mu gushira urupapuro rwo guhagarika mu Biro bibika impapuro ndangamuntu mu kiringo c'iminsi 60 kuva aho iyo ngingo y'ukwihekana itangiwe kandi ikemezwa.	
	Ndatahura ko inyuma y'imisi 60 hatanzwe icemezo no guhakana ko ari umuvyeyi, nimba nk'uko bikorwa n'Ibiro Bibika impapuro ndangamuntu, ntegerezwa kuronka ingingo ya sentare yo gufuta canke guhinyuza icemeza canke guhakana kugira ngo ikureko canke yongerekoo umuvyeyi.	
	Nasomye nongera ndatahura amajambo ari muri iki cemezo c'ukwihekana Ubuvyeyi(DOP). Ndemeza ko amakuru arimwo ari ukuriahoe jewe ngeza kumenya kandi ndavyizeye. Nteye umukono kuri iyi DOP ata gahato, guterwa uwoba canke akagobero mu buryo ubwo ari bwo kwose.	
<i>Icabona</i>	Umukono w'uwuzwi canke avugwa ko ari umuvyeyi amuvyara	Igenekerezo bitereweko umukono (ukwezi/umusi/umwaka)
	Umukono w'icabona	Igenekerezo bitereweko umukono (ukwezi/umusi/umwaka)

bikoreshwa gusa n'Ibiro Bibika impapuro ndangamuntu

Igenekerezo Vyakiriweko: _____

Ibivugwa hamwe n'ivyo gukurikiza mu kwhihakana Ubuvyeyi

Uwuvugwa canke yemeza ko ari umuvyeyi amuvyara akwiye gusoma yitonze ibigwa vyose n'ivyo gukwirikiza vyose imbere y'uko yuzuza kandi agashira umukono ku rwandiko rw'Ukwhihakana Ubuvyeyi (DOP).

Urupapuro rwo kwhihakana Ubuvyeyini urupapuro rwemewe n'amategeko rwatewe ko umukono n'umuyeyi yitezwe canke avugwa ko ari we muvyyeyi avyara umwana kugira ngo avug ahe umuntu uburenganzira bwose bwo kuba umuvyeyi w'uwo mwana. Mu gihe umuvyeyi yubatse canke yahoze yubatse avuga ko uwo bubakanye canke uwo bahoze bubakanye (bibaza canke bemeza ko ari we muvyyeyi amuvyara) atari umuvyeyi w'umwana kandi umuvyeyi w'umwana akaba yipfuza kwemera ko ari we muvyyeyi, uwo bubakanye arashobora kwuzuza ifishi y'Ukwhihakana Ubuvyeyi imbere y'icabona.

Kugira ngo umwana yemerwe, abavyeyi biwe bompi bategerezwa kandi gutera umukono kurupapuro rwemeza Ubuvyeyi k'Ubushake (VAP). VAP na DOP birashobora gushikirizwa bitandukanye canke icarimwe, ariko nta na kimwe muri ivyo vyompi gifise agaciro kiretsye vyompi bishikirijwe Igisata Kijejwe Amagara y'abantu c'Ibiro Bibika impapuro ndangamuntu i Vermont. Iyo DOP itegerezwa guterwako umukono n'umuvyeyi yitezwe canke yemeza ko amuvyara ashaka guheba ubuvyeyi imbere y'icabona.

1. Umuvyeyi yubatse canke Yahora Yubatse

Iyo umuvyeyi yubatse canke yari yubatse mu misi 300 umwana avutse, izina ry'uwo bubakanye ritegerezwa kwandikwa kurupapauro rw'amavuko rw'abakiriho, mu gihe:

- a. Uwo bubakanye ashobora kuba atari we avugwa ko ari umuvyeyi amuvyara.
- b. Uwo muvyyeyi yari yubatse urwiwe mu buryo bwemewe n'amategeko, kandi umwana avutse mu misi 300 inyuma y'ugutandukana kw'abubakanye (kiretsye ingingo y'ukwahukana yemeza ko uwo bubakanye atari we muvyyeyi vyukuri).

2. Mu gihe DOP yujurijwe mu bitaro:

Mu gihe urupapuro rwo kwhihakana ubuvyeyi (DOP) rwuzurijwe kandi rugatangwa n'ibitaro imbere y'uko Urupapuro rw'amavuko y'abazima rutangwa mu Biro Bibika impapuro ndangamuntu, umuvyeyi arashirwa kurutonde nk'umuvyeyi ku rupapuro rw'amavuko.

3. Mu gihe DOP itujurijwe mu bitaro:

Mu gihe iyo DOP itujurijwe imbere y'uko ibitaro bishikiriza urupapuro rw'amavuko ry'Umwana ari muzima mu Biro Bibika impapuro ndangamuntu, uwo bubakanye canke uwo bahoze bubakanye (uwuvugwa ko ari muvyyeyi) azokwandikwa nk'umuvyeyi kurupapuro rw'amavuko.

4. Amategeko: 15C V.S.A., Ibigabane vya 1, 3 na 4

- "Umuvyeyi yemewe" bisigura umuntu ashobora kwerekana ubucuti hagati y'umuvyeyi n'umwana mu kwuzuza urupapuro kweyemeza ubuvyeyi k'Ubushake mu Biro Bibika impapuro ndangamuntu.
- "Umuvyeyi yaciriwe urubanza" bisigura umuntu sentare ibifitiye ububasha yemeje ko ari umuvyeyi w'umwana.

- "Uwuvuga ko ari umuvyeyi yamuvyaye" bisigura umuntu avugwa canke avuga ko ari umuvyeyi amuvyara canke bishoboka ko ari umuvyeyi avyara umwana atemejwe kw'ari umuvyeyi w'ubo mwana. Ni ukuvuga se avugwa ko yavyaye uwo mwana canke nyina avugwa ko yavyaye uwo mwana. Ni ukuvuga uwitezwe ko ari umuvyeyi, umuntu uburenganzira bwiwe bwo kuba umuvyeyi bwahagaritswe canke vyemejwe ko atabaho canke uwufasha.
- "Umuvyeyi ategekanijwe" bisigura umuntu, yaba yubatse canke atarubaka urwiwe, yerekana ko afise umugambi wo kuba umuvyeyi w'umwana avutse biciye mu gufashwa kurondoka canke mu masezerano y'ukuvyara.
- "Umuvyeyi yitezwe" bisigura umuntu yemezwa ko ari umuvyeyi w'umwana gushika aho ico kibanza kizosubirizwa canke kikemezwa mu butungane. Umuntu avugwa ko ari umuvyeyi w'umwana igihe:
  - a. Uwo muntu n'umugore yibarutse umwana baba bubakanye kandi umwana avuka mu kubana kwabo; canke
  - b. Uwo muntu n'umugore yibarutse umwana bari bubakanye kandi umwana yavutse mu kiringo c'imisi 300 inyuma y'aho umubano uhagarikiwe n'urupfu, gutandukana, kwahukana, gutandukana canke ubumuga; canke
  - c. uwo muntu n'uwo yavyaye uwo mwana bubakanye uwo mwana amaze kuvuka, kandi uwo muntu yarigeze kuvuga ko ari umuvyeyi w'uwo mwana, kandi uwo muntu yaremeye kuba umuvyeyi w'uwo mwana kandi akaba ari we avugwa murupapuro rw'amavuko rw'uwo mwana.
  - d. uwo muntu yaba mu rugo rumwe n'umwana mu myaka ibiri ya mbere y'ubuzima bw'umwana, harimwo n'ibihe vy'ukutahaba umwanya muto, kandi uwo muntu n'uwindi muvyeyi w'umwana bakavuga ku mugaragaro ko uwo mwana ari umwana wabo.

5. Ibikurikizwa mu guheraheza KwiHakana Ubuvyeyi:

- Umuvyeyi avugwa canke yemezwa ko ari we muvyeyi amuvyara ategerezwa gusoma no gushira indome nkuru zitangura amazina yiwe ku mpapuro zose hamwe na DOP.
- umuvyeyi avugwa canke yemezwa ko ari we muvyeyi amuvyara, ategerezwa gutera umukono kuri DOP ari kumwe n'icabona kandi icabona na co gitegerezwa gutera umukono kuri DOP.
- Uwo umuvyeyi avugwa canke yemezwa ko ari we muvyeyi amuvyara ashobora gutanga DOP mu bitaro imbere y'uko atanga urupapuro rw'amavuko canke akayirungika ku Biro Bibika impapuro ndangamuntu aha hakurikira:

Ibiro Bibika impapuro ndangamuntu
 Igisata Kijewi Amagara y'abantu i Vermont
 108 Cherry Street, Agasandugu ka Posita 70
 Burlington, VT 05402-0070

Mu gihe woba ukeneye imfashanyo kugira ngo utahure uburenganzira bwawe n'amabanga ufise nk'umuvyeyi hamwe n'ingaruka zo gutera umukono kuri uru rupapuro, hamagara ibiro vyo Gufasha Abana i Vermont: 1-800-786-3214.